

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

2. rujna 2021.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Sprečavanje korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma – Direktiva (EU) 2015/849 – Direktiva 2005/60/EZ – Kazneno djelo pranja novca – Pranje novca koje je počinio počinitelj glavnog kaznenog djela („pranje novca za osobne potrebe”)”

U predmetu C-790/19,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputila Curtea de Apel Braşov (Žalbeni sud u Braşovu, Rumunjska), odlukom od 14. listopada 2019., koju je Sud zaprimio 24. listopada 2019., u postupku

Parchetul de pe lângă Tribunalul Braşov

protiv

LG,

MH,

uz sudjelovanje:

Agencia Națională de Administrare Fiscală – Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Braşov,

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: A. Arabadjiev, predsjednik vijeća, A. Kumin, T. von Danwitz, P. G. Xuereb i I. Ziemele (izvjestiteljica), suci,

nezavisni odvjetnik: G. Hogan,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Parchetul de pe lângă Tribunalul Braşov, C. Constantin Sandu, u svojstvu agenta,

* Jezik postupka: rumunjski

- za rumunjsku vladu, E. Gane i L. Lițu, u svojstvu agenata,
- za češku vladu, M. Smolek, J. Vlácil i L. Dvořáková, u svojstvu agenata,
- za poljsku vladu, B. Majczyna, u svojstvu agenta,
- za Europsku komisiju, T. Scharf, M. Wasmeier, R. Troosters i L. Nicolae, a zatim T. Scharf, M. Wasmeier i L. Nicolae, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 14. siječnja 2021.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 1. stavka 3. točke (a) Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL 2015., L 141, str. 73.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru kaznenog postupka pokrenutog protiv osoba LG i MH jer su počinile odnosno sudjelovale u kaznenom djelu pranja novca.

Pravni okvir

Pravo Vijeća Europe

Protokol br. 7 uz EKLJP

- 3 Članak 4. Protokola br. 7 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisanu u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP), naslovljen „Pravo da se ne bude dva puta suđen ili kažnjen u istoj stvari”, propisuje:

„1. Nikome se ne može ponovno suditi niti ga se može kazniti u kaznenom postupku iste države za kazneno djelo za koje je već pravomoćno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom te države.

[...]”

Strazburška konvencija

- 4 Članak 1. točka (a) Konvencije Vijeća Europe o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenoga kaznenim djelom, potpisane u Strasbourgu 8. studenoga 1990. (*Serijski europskih ugovora* br. 141, u daljnjem tekstu: Strazburška konvencija), glasi:

„U smislu ove Konvencije:

- a) ‚nezakonit prihod‘ označuje bilo kakvu imovinsku korist pribavljenu kaznenim djelom. Ona se može sastojati od bilo koje vrste imovine sukladno definiciji u točki b) ovog članka”

- 5 Članak 6. stavci 1. i 2. te konvencije predviđaju:

„1. Svaka stranka će usvojiti zakonodavne i druge mjere nužne da bi kao kaznena djela u svoje interno zakonodavstvo uvela sljedeća djela, ukoliko su počinjena s umišljajem:

- a) konverzija ili prijenos imovine za koju se zna da predstavlja nezakonit prihod, sa svrhom prikrivanja ili maskiranja nezakonitog porijekla takve imovine ili pomaganja bilo kojoj osobi uključenoj u izvršenje glavnog kaznenog djela da izbjegne zakonske posljedice svojih djela,

[...]

2. U svrhu provedbe i primjene stavka 1. ovog članka:

[...]

- b) može se predvidjeti da se kaznena djela utvrđena u tom stavku ne primjenjuju na osobe koje su počinile glavno kazneno djelo;

[...]”

Varšavska konvencija

- 6 Konvencija Vijeća Europe o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenoga kaznenim djelom i o financiranju terorizma, potpisana 16. svibnja 2005. u Varšavi (*Serijski ugovora Vijeća Europe* br. 198, u daljnjem tekstu: Varšavska konvencija), koja je stupila na snagu 1. svibnja 2008., u članku 1. točki (a) sadržava istu definiciju izraza „nezakonit prihod” kao Strazburška konvencija.

- 7 Članak 9. stavci 1. i 2. te konvencije glase kako slijedi:

„1. Svaka stranka usvaja one zakonodavne i druge mjere koje mogu biti potrebne da bi se sljedeća djela utvrdila kao kaznena djela prema domaćem pravu, kada su počinjena s namjerom:

- a) konverzije ili prijenosa imovine za koju se zna da predstavlja nezakonit prihod, sa svrhom prikrivanja ili maskiranja nezakonitog porijekla takve imovine ili pomaganja bilo kojoj osobi uključenoj u izvršenje glavnog kaznenog djela da izbjegne zakonske posljedice svojih djela;

[...]

2. U svrhu provedbe i primjene stavka 1. ovog članka:

[...]

b) može se predvidjeti da se kaznena djela utvrđena u tom stavku ne primjenjuju na osobe koje su počinile glavno kazneno djelo,

[...]”

Obrazloženje Strazburške i Varšavske konvencije

- 8 U obrazloženju Strazburške i Varšavske konvencije navedeno je da se u članku 6. stavku 2. točki (b) Strazburške konvencije i članku 9. stavku 2. točki (b) Varšavske konvencije uzima u obzir činjenica da u određenim državama, u skladu s temeljnim načelima njihova nacionalnog kaznenog prava, osoba koja je počinila glavno kazneno djelo ne čini dodatno kazneno djelo pranjem nezakonitog prihoda stečenog tim glavnim kaznenim djelom, dok su druge države već donijele propise u tom smislu.

Pravo Unije

Okvirna odluka 2001/500/PUP

- 9 Okvirna odluka Vijeća 2001/500/PUP od 26. lipnja 2001. o pranju novca, identifikaciji, praćenju, zamrzavanju, pljenidbi i oduzimanju imovine i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima (SL 2001., L 182, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 58.) u članku 1. predviđa:

„Kako bi se poboljšala učinkovitost djelovanja protiv organiziranog kriminala, države članice poduzimaju potrebne mjere kako ne bi postojale ili se primjenjivale rezerve u pogledu sljedećih članaka [Strazburške konvencije]:

[...]

(b) članka 6., u onoj mjeri u kojoj se radi o teškim kaznenim djelima. Takva kaznena djela u svakom slučaju uključuju kaznena djela za koja je propisana sankcija oduzimanja slobode ili nalog za pritvaranje od najmanje jednu godinu ili, što se tiče onih država koje imaju minimalni prag za kaznena djela u svojim pravnim sustavima, kaznena djela za koja je propisana kazna oduzimanja slobode ili nalog za pritvaranje, minimalno više od šest mjeseci.”

- 10 U skladu s člankom 2. te okvirne odluke:

„Svaka država članica poduzima potrebne mjere usklađene sa svojim sustavom sankcija kako bi osigurala da se kaznena djela iz članka 6. stavka 1. točke (a) i točke (b) [Strazburške konvencije], budući da proistječu iz članka 1. stavka (b) ove Okvirne odluke, mogu kazniti oduzimanjem slobode najduže do 4 godine.”

Direktiva 2005/60/EZ

- 11 Uvodne izjave 1., 5. i 48. Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma (SL 2005., L 309, str. 15.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 2., str. 116.) glase:

„(1) Iznimno veliki tokovi prljavog novca mogu narušiti stabilnost i ugled financijskog sektora i ugroziti jedinstveno tržište, dok terorizam potkopava same temelje našeg društva. Uz kaznenopravni pristup rezultate mogu dati i preventivni napori putem financijskog sustava.

[...]

(5) Pranje novca i financiranje terorizma često se provode u međunarodnom okruženju. Mjere koje se donose jedino na nacionalnoj razini ili čak na razini [Europske unije], a koje ne uzimaju u obzir međunarodnu koordinaciju i suradnju imale bi vrlo ograničen učinak. Mjere koje [Unija] donosi u ovom području stoga moraju biti usklađene s ostalim aktivnostima koje se poduzimaju u ostalim međunarodnim forumima. Aktivnosti [Unije] trebaju i nadalje posebno voditi računa o preporukama Stručne skupine za financijsko djelovanje (FATF – Financial Action Task Force, dalje u tekstu FATF), koja predstavlja najistaknutije međunarodno tijelo za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma. Budući da su preporuke FATF-a značajno revidirane i proširene u 2003., ova Direktiva mora biti usklađena s tim novim međunarodnim standardom.

[...]

(48) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i slijede načela, posebno ona priznata Poveljom o temeljnim ljudskim pravima Europske unije. Ništa u ovoj Direktivi se ne smije tumačiti ili provoditi na način koji nije u skladu s [EKLJP-om].”

- 12 Člankom 1. stavcima 1. i 2. navedene direktive predviđa se:

„1. Države članice osiguravaju zabranu pranja novca i financiranja terorizma.

2. Za potrebe ove Direktive sljedeće aktivnosti, kada se obavljaju namjerno, smatraju se pranjem novca:

(a) konverzija ili prijenos imovine, a kada se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti, radi utaje ili prikrivanja nedopuštenog porijekla imovine ili pomaganja bilo kojoj osobi koja je uključena u provedbu takve aktivnosti u izbjegavanju pravnih posljedica [njezina] djelovanja;

(b) utaja ili prikrivanje prave prirode, izvora, lokacije, raspolaganja, kretanja, prava vezano uz ili vlasništva nad imovinom, a kada se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti;

(c) stjecanje, posjedovanje ili korištenje imovine, ako se zna, u vrijeme primitka, da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti;

(d) sudjelovanje, udruživanje radi provedbe, pokušaji provedbe i omogućavanje, poticanje, pogodovanje i savjetovanje pri provedbi bilo koje od aktivnosti navedenih u prethodnim točkama.”

- 13 U članku 5. Direktive o pranju novca propisano je da „[s] ciljem sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma, države članice mogu donositi ili držati na snazi strože odredbe u području koje obuhvaća ova Direktiva”.

Direktiva 2015/849

- 14 Člankom 1. Direktive 2015/849 određuje se:

„1. Cilj je ove Direktive sprečavanje korištenja financijskog sustava Unije u svrhu pranja novca i financiranja terorizma.

2. Države članice osiguravaju zabranu pranja novca i financiranja terorizma.

3. Za potrebe ove Direktive sljedeće aktivnosti, kada se obavljaju namjerno, smatraju se pranjem novca:

(a) konverzija ili prijenos imovine, kada se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti, u svrhu utaje ili prikrivanja nezakonitog podrijetla imovine ili pomaganja bilo kojoj osobi koja je uključena u provedbu takve aktivnosti u izbjegavanju pravnih posljedica djelovanja te osobe;

(b) utaja ili prikrivanje prave prirode, izvora, lokacije, raspolaganja, kretanja, prava povezanih s vlasništvom ili vlasništva imovine, kada se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti;

(c) stjecanje, posjedovanje ili korištenje imovine, ako se zna, u vrijeme primitka, da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti;

(d) sudjelovanje, udruživanje radi provedbe, pokušaji provedbe i pomoći, poticanje, pogodovanje i savjetovanje pri provedbi bilo koje od aktivnosti navedenih u točkama (a), (b) i (c).

[...]”

Direktiva (EU) 2018/1673

- 15 Uvodne izjave 1. i 11. Direktive (EU) 2018/1673 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o suzbijanju pranja novca putem kaznenog prava predviđaju (SL 2018., L 284, str. 22.):

„(1) Pranje novca i s njim povezano financiranje terorizma i organiziranog kriminala i dalje su značajni problemi na razini Unije te stoga štetno utječu na integritet, stabilnost i ugled financijskog sektora te ugrožavaju unutarnje tržište i unutarnju sigurnost Unije. Kako bi se ti problemi riješili te dopunila i ojačala primjena Direktive [2015/849], ovom se Direktivom nastoji boriti protiv pranja novca sredstvima kaznenog prava, omogućivanjem efikasnije i brže prekogranične suradnje među nadležnim tijelima.

[...]

(11) Države članice trebale bi osigurati da određene vrste aktivnosti pranja novca budu kažnjive i kad ih je počinio počinitelj kriminalne aktivnosti kojom je ta imovina stečena (pranje novca za osobne potrebe). U takvim slučajevima, ako aktivnost pranja novca ne predstavlja samo posjedovanje ili uporabu imovine, već uključuje i prijenos, konverziju, skrivanje ili prikrivanje prave prirode imovine te dovodi do daljnje štete u odnosu na onu koja je već nastala uslijed kriminalne aktivnosti, na primjer stavljanjem u promet imovine stečene kriminalnom aktivnošću čime se prikriva njezino nezakonito podrijetlo, ta bi aktivnost pranja novca trebala biti kažnjiva.”

16 Člankom 3. te direktive naslovljenim „Kaznena djela pranja novca”, određuje se:

„1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da [...] sljedeće postupanje, ako je počinjeno s namjerom, bude kažnjivo kao kazneno djelo:

- (a) konverzija ili prijenos imovine, kada se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću u svrhu skrivanja ili prikrivanja nezakonitog podrijetla imovine ili pomaganja bilo kojoj osobi koja sudjeluje u počinjenju takve aktivnosti u izbjegavanju pravnih posljedica djelovanja te osobe;
- (b) skrivanje ili prikrivanje prave prirode, izvora, lokacije, raspolaganja, kretanja, prava povezanih s imovinom ili vlasništva nad imovinom, kad se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću;
- (c) stjecanje, posjedovanje ili upotreba imovine, ako se u vrijeme primitka zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću.

2. Države članice mogu poduzeti potrebne mjere kako bi osigurale da je postupanje iz stavka 1. kažnjivo kao kazneno djelo ako je počinitelj sumnjao ili trebao znati da imovina potječe od kriminalne aktivnosti.

[...]

5. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da je postupanje iz stavka 1. točaka (a) i (b) kažnjivo kao kazneno djelo kad su počinitelji osobe koje su počinile kriminalnu aktivnost kojom je imovina stečena ili su sudjelovale u toj aktivnosti.”

17 U skladu s člankom 13. stavkom 1. navedene direktive, države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s tom direktivom do 3. prosinca 2020.

Rumunjsko pravo

18 Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului (Zakon br. 656/2002 o mjerama sprečavanja i suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma) od 7. prosinca 2002. (*Monitorul Oficial al României*, dio I., br. 904 od 12. prosinca 2002.), u verziji koja je bila na snazi na datum činjenica iz glavnog postupka (u daljnjem tekstu: Zakon br. 656/2002), prenijela je u rumunjsko pravo, među ostalim, Direktivu 2005/60.

19 Članak 29. stavak 1. Zakona br. 656/2002 glasi kako slijedi:

„1. Kazneno djelo pranja novca, koje se kažnjava kaznom zatvora u trajanju od tri do dvanaest godina, čine:

- a) konverzija ili prijenos imovine, a kada se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću u svrhu utaje ili prikrivanja nedopuštenog podrijetla imovine ili pomaganja počinitelju kaznenog djela kojim je stečena imovina u izbjegavanju kaznenog progona, suđenja ili izvršenja kazne;
- b) skrivanje ili prikrivanje prave prirode, izvora, lokacije, raspolaganja, kretanja, prava povezanih s imovinom ili vlasništva nad imovinom, kad se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću;
- c) stjecanje, posjedovanje ili upotreba imovine, ako se u vrijeme primitka zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću.”

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 20 Tribunalul Braşov (Viši sud u Braşovu, Rumunjska) 15. studenoga 2018. osudio je osobu LG na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i devet mjeseci te joj je izrekao uvjetnu osudu zbog kaznenog djela pranja novca iz članka 29. stavka 1. točke (a) Zakona br. 656/2002 za 80 djela počinjenih između 2009. i 2013. godine. Predmetni novac stečen je kaznenim djelom utaje poreza koje je počinila osoba LG. Kazneni postupak vezan uz navedeno kazneno djelo utaje poreza završen je nakon što je dotična osoba isplatila dugovane iznose.
- 21 Taj je sud utvrdio da osoba LG u razdoblju od 2009. do 2013. nije upisala u poslovne knjige društva čiji je bila direktor porezne dokumente kojima se dokazuje primitak prihoda, što je kvalificirano kao „utaja poreza” u smislu rumunjskog prava. Novčani iznosi koji su stečeni tom utajom poreza prebacivali su se na račun drugog trgovačkog društva, čiji je direktor bila osoba MH, te su ih potom osobe LG i MH podizale. Prijenos se izvršavao na temelju ugovora o ustupu tražbine koji su sklopili LG, trgovačko društvo čiji je bio direktor i trgovačko društvo čija je direktorica bila MH. U skladu s tim ugovorom o ustupu, iznose koje je osobi LG dugovalo trgovačko društvo čiji je on bio direktor uplaćivali su klijenti tog društva na račun društva čija je direktorica bila MH.
- 22 Tribunalul Braşov (Viši sud u Braşovu) također je utvrdio da je osoba MH pomagala osobi LG kako bi počinila kazneno djelo pranja novca, ali ju je oslobodio optužbe, uz obrazloženje da uvjet pripisivosti kaznenog djela nije bio ispunjen jer nije bilo dokazano da je zainteresirana osoba znala da je osoba LG prala novac koji potječe iz utaje poreza.
- 23 Pred Curteom de Apel Braşov (Žalbeni sud u Braşovu, Rumunjska) 13. prosinca 2018. pokrenut je postupak povodom žalbi koje su protiv presude koju je donio Tribunalul Braşov (Viši sud u Braşovu) podnijeli Parchetul de pe lângă Tribunalul Braşov (Državno odvjetništvo pri Višem sudu u Braşovu, u daljnjem tekstu: državno odvjetništvo), osoba LG i stranka koja je postavila imovinskopravni zahtjev, tj. Agenția Națională de Administrare Fiscală, Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Braşov (Nacionalna agencija za poreznu upravu – Opća uprava za javne financije u Braşovu, Rumunjska).

- 24 Osoba LG kasnije je povukla svoju žalbu. Žalba državnog odvjetništva odnosi se, među ostalim, na osnovanost oslobođenja optužbe osobe MH za kazneno djelo sudjelovanja u pranju novca. S druge strane, stranka koja je postavila imovinskopravni zahtjev osporava odluku o svojem imovinskopravnom zahtjevu koji se nastavlja na kazneni postupak u pogledu iznosa naknade štete koji je okrivljeniku naloženo platiti.
- 25 Sud koji je uputio zahtjev objašnjava da traži tumačenje Direktive 2015/849, iako ona nije prenesena u rumunjsko pravo u propisanom roku, jer ta direktiva definira kazneno djelo pranja novca na isti način kao i Direktiva 2005/60, koja je bila na snazi na dan nastanka činjenica o kojima je riječ u glavnom postupku i koja je prenesena u rumunjsko pravo Zakonom br. 656/2002.
- 26 Sud koji je uputio zahtjev smatra da članak 1. stavak 3. točku (a) Direktive 2015/849 treba tumačiti na način da počinitelj kaznenog djela pranja novca, koje po svojoj naravi predstavlja kazneno djelo koje proizlazi iz glavnog kaznenog djela, ne može biti počinitelj tog glavnog kaznenog djela.
- 27 Takvo tumačenje proizlazi iz uvodne izjave i članka 1. stavka 3. Direktive 2015/849 kao i iz gramatičke, semantičke i teleološke analize izraza „kad se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću”, koji bi imao smisla samo kada bi počinitelj glavnog kaznenog djela bio različit od počinitelja kaznenog djela pranja novca. Osim toga, posljednji dio rečenice iz članka 1. stavka 3. točke (a) Direktive 2015/849 („ili pomaganja bilo kojoj osobi koja je uključena u provedbu takve aktivnosti u izbjegavanju pravnih posljedica djelovanja te osobe”) nije povezan s počiniteljem pranja novca, nego s počiniteljem glavnog kaznenog djela.
- 28 Osim toga, prema mišljenju tog suda, smatrati da počinitelj glavnog kaznenog djela također može biti počinitelj kaznenog djela pranja novca značilo bi povredu načela *ne bis in idem*.
- 29 U tim je okolnostima Curtea de Apel Braşov (Žalbeni sud u Braşovu) odlučila prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebali li članak 1. stavak 3. točku (a) Direktive 2015/849 tumačiti na način da je osoba koja počinila materijalnu radnju koja predstavlja kazneno djelo pranja novca uvijek različita od osobe koja je počinila predikatno kazneno djelo (kazneno djelo koje se stavlja na teret i kojim je stečen novac koji je predmet pranja novca)?”

Postupak pred Sudom

- 30 Dopisom od 6. siječnja 2020. Sud je pozvao sud koji je uputio zahtjev da potvrdi da je osoba LG povukla žalbu koju je podnijela protiv presude Tribunalula Brasov (Viši sud u Braşovu) od 15. studenoga 2018. i, u slučaju potvrdnog odgovora, u kojoj je mjeri odgovor na postavljeno pitanje još uvijek potreban za rješavanje glavnog postupka.
- 31 U odgovoru na taj dopis, koji je Sud zaprimio 16. siječnja 2020., sud koji je uputio zahtjev potvrdio je da je osoba LG povukla tu žalbu, ali da to povlačenje ipak ne utječe na relevantnost zahtjeva za prethodnu odluku zbog žalbi koje su također podnijeli državno odvjetništvo i stranka koja je postavila imovinskopravni zahtjev. Razmatranje tih žalbi zahtijevalo bi od suda koji je uputio zahtjev da odluči o postojanju elemenata koji se odnose na podudarnost između činjenica u odnosu na koje je podnesena žalba i onih koje se stavljaju na teret osobi LG, kao i osobi MH, na nezakonitost i pripisivost potonjima, u pogledu kaznenog djela pranja novca, tako da bi svaka odluka o meritumu ovisila o odgovoru na postavljeno pitanje.

- 32 Osim toga, sud koji je uputio zahtjev pojasnio je da u glavnom postupku odlučuje u zadnjem stupnju.

O zahtjevu za prethodnu odluku

Dopuštenost

- 33 Rumunjska vlada osporava dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku. Ta vlada najprije tvrdi da sud koji je uputio zahtjev, nakon što je osoba LG povukla žalbu, više nije pozvan odlučiti o njezinoj osudi za kazneno djelo pranja novca. Stoga nije utvrđeno da je odgovor na postavljeno pitanje koristan za rješavanje spora u glavnom postupku.
- 34 Nadalje, prikaz činjenica iz kojih proizlazi glavni postupak čini se nejasnim, što bi dopuštalo sumnju u činjenicu da Sud raspolaze svim elementima koji su potrebni za donošenje odluke.
- 35 Naposljetku, suprotno onomu što tvrdi sud koji je uputio zahtjev, u rumunjskoj sudskoj praksi ne postoji nikakva razlika u tumačenju članka 29. stavka 1. točke (a) Zakona br. 656/2002, koji preuzima tekst članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2005/60.
- 36 U tom pogledu, valja podsjetiti na to da je, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, u okviru suradnje između njega i nacionalnih sudova uspostavljene u članku 267. UFEU-a, isključivo na nacionalnom sudu pred kojim se vodi postupak i koji mora preuzeti odgovornost za sudsku odluku koja će biti donesena da, uvažavajući posebnosti predmeta, ocijeni nužnost prethodne odluke za donošenje svoje presude i relevantnost pitanja koja postavlja Sudu. Posljedično, kad se postavljena pitanja odnose na tumačenje prava Unije, Sud je u pravilu dužan odgovoriti na njih (presuda od 24. studenoga 2020., Openbaar Ministerie (Krivotvorenje isprava), C-510/19, EU:C:2020:953, t. 25. i navedena sudska praksa).
- 37 Iz navedenog proizlazi da pitanja koja se odnose na pravo Unije uživaju pretpostavku relevantnosti. Sud može odbiti odgovoriti na prethodno pitanje nacionalnog suda samo ako je očito da zatraženo tumačenje prava Unije nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili predmetom glavnog postupka, ako je problem hipotetski ili ako Sud ne raspolaze činjeničnim i pravnim elementima potrebnima da bi mogao dati koristan odgovor na postavljena pitanja (presuda od 24. studenoga 2020., Openbaar Ministerie (Krivotvorenje isprava), C-510/19, EU:C:2020:953 t. 26. i navedena sudska praksa).
- 38 Konkretno, kao što to proizlazi iz samog teksta članka 267. UFEU-a, zahtijevana prethodna odluka treba biti „potrebna” sudu koji je uputio zahtjev kako bi mu omogućila „donošenje presude” u predmetu koji se pred njim vodi. Prema tome, pretpostavka za odlučivanje u prethodnom postupku, među ostalim, jest činjenica da je pred nacionalnim sudovima uistinu u tijeku postupak u okviru kojeg ti sudovi trebaju donijeti odluku, pri čemu mogu u obzir uzeti presudu kojom se odlučuje o prethodnom pitanju (presuda od 24. studenoga 2020., Openbaar Ministerie (Krivotvorenje isprava), C-510/19, EU:C:2020:953, t. 27. i navedena sudska praksa).
- 39 U ovom slučaju iz zahtjeva za prethodnu odluku, kao i iz odgovora suda koji je uputio zahtjev na pitanje koje je Sud postavio dopisom od 6. siječnja 2020., proizlazi da je u tijeku postupak pred sudom koji je uputio zahtjev i da taj sud smatra da je za rješavanje tog spora u biti pozvan odlučiti o tome može li počinitelj glavnog kaznenog djela biti počinitelj kaznenog djela pranja novca. Navedeni sud stoga može uzeti u obzir odgovor na postavljeno pitanje.

- 40 Slijedom toga, nije očito da zatraženo tumačenje prava Unije nema veze s činjeničnim stanjem ili predmetom spora iz glavnog postupka ili da je problem hipotetske prirode.
- 41 Osim toga, iako je opis činjenica iz kojih proizlazi glavni postupak vrlo kratak i nije posve jasan, njime se ipak omogućuje razumijevanje izazova predmeta u glavnom postupku. Uostalom, on je omogućio rumunjskoj, češkoj i poljskoj vladi kao i Europskoj komisiji da podnesu očitovanja u skladu s člankom 23. Statuta Suda Europske unije.
- 42 Iz navedenoga slijedi da je zahtjev za prethodnu odluku dopušten.

Meritum

- 43 Najprije valja istaknuti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, kako bi sudu koji mu je uputio prethodno pitanje pružio koristan odgovor, Sud može uzeti u obzir odredbe prava Unije na koje nacionalni sud nije uputio u tekstu svojeg pitanja (presuda od 25. travnja 2013., Jyske Bank Gibraltar, C-212/11, EU:C:2013:270, t. 38. i navedena sudska praksa).
- 44 U ovom slučaju, iako se pitanje suda koji je uputio zahtjev odnosi na članak 1. stavak 3. Direktive 2015/849, valja istaknuti da je, kao što to proizlazi iz zahtjeva za prethodnu odluku, osoba LG osuđena zbog počinjenja kaznenog djela pranja novca iz članka 29. stavka 1. točke (a) Zakona br. 656/2002, kojim se u rumunjsko pravo prenosi članak 1. stavak 2. točka (a) Direktive 2005/60, koja je bila na snazi tijekom razdoblja na koje se odnosi glavni postupak.
- 45 Osim toga, valja utvrditi da su odredbe članka 1. stavka 2. Direktive 2005/60 i članka 1. stavka 3. Direktive 2015/849 u biti sastavljene na sličan način.
- 46 U tim okolnostima, kako bi se sudu koji je uputio zahtjev dao koristan odgovor, postavljeno pitanje valja shvatiti tako da se njime u biti želi saznati treba li članak 1. stavak 2. točku (a) Direktive 2005/60 tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis koji predviđa da kazneno djelo pranja novca u smislu te odredbe može počinuti počinitelj kriminalne aktivnosti kojom je stečen predmetni novac.
- 47 Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, prilikom tumačenja određene odredbe prava Unije valja uzeti u obzir ne samo njezin tekst nego i kontekst u kojem se nalazi te ciljeve propisa kojeg je dio (vidjeti u tom smislu presudu od 26. rujna 2018., Baumgartner, C-513/17, EU:C:2018:772, t. 23. i navedenu sudsku praksu).
- 48 U članku 1. stavku 1. Direktive 2005/60 predviđeno je da države članice osiguravaju zabranu pranja novca i financiranja terorizma. U članku 1. stavku 2. te direktive nabrajaju se aktivnosti koje se, kada se obavljaju namjerno, smatraju pranjem novca u smislu Direktive 2005/60.
- 49 Članak 1. stavak 2. točka (a) Direktive 2005/60 odnosi se na konverziju ili prijenos imovine, a kada se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti, radi utaje ili prikrivanja nedopuštenog porijekla imovine ili pomaganja bilo kojoj osobi koja je uključena u provedbu takve aktivnosti u izbjegavanju pravnih posljedica njezina djelovanja.
- 50 Iz teksta članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2005/60 proizlazi da, kako bi se osoba mogla smatrati počiniteljem pranja novca u smislu te odredbe, ona mora znati da navedena imovina proizlazi iz kriminalne aktivnosti ili sudjelovanja u takvoj aktivnosti.

- 51 Međutim, takav se uvjet sastoji samo od toga da se od počinitelja kaznenog djela pranja novca zahtijeva da zna da je predmetni novac pribavljen kaznenim djelom. Budući da je taj uvjet nužno ispunjen u pogledu počinitelja kriminalnih aktivnosti iz koje potječe taj novac, on ne isključuje mogućnost da potonji bude počinitelj kaznenog djela pranja novca iz članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2005/60.
- 52 Osim toga, iz teksta članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2005/60 proizlazi da se radnja iz te odredbe sastoji, među ostalim, od konverzije ili prijenosa imovine radi utaje ili prikrivanja njezina nedopuštenog porijekla.
- 53 Međutim, budući da takvo ponašanje predstavlja sporednu radnju koja, za razliku od samog posjedovanja ili korištenja te imovine, ne proizlazi automatski iz kriminalne aktivnosti od koje navedena imovina potječe, može je počinuti i počinitelj kriminalne aktivnosti iz koje potječe predmetni novac i treća osoba.
- 54 Iz prethodno navedenog proizlazi da tekst članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2005/60 ne isključuje mogućnost da počinitelj glavnog kaznenog djela kojim je stečen oprani novac također bude počinitelj kaznenog djela iz te odredbe za pranje tog novca.
- 55 Kad je riječ o normativnom kontekstu u kojem se nalazi Direktiva 2005/60, valja podsjetiti na to da je na dan njezina donošenja na snazi bila Okvirna odluka 2001/500. U skladu s člankom 1. točkom (b) te okvirne odluke, kako bi se poboljšala učinkovitost djelovanja protiv organiziranog kriminala, države članice poduzimaju potrebne mjere kako ne bi postojale ili se primjenjivale rezerve osobito u pogledu članka 6. stavka 1. točke (a) Strazburške konvencije kada se radi o teškim kaznenim djelima, a u svakom slučaju kaznenim djelima za koja je propisana sankcija oduzimanja slobode ili nalog za pritvaranje od najmanje jednu godinu ili, što se tiče onih država koje imaju minimalni prag za kaznena djela u svojim pravnim sustavima, kaznena djela za koja je propisana kazna oduzimanja slobode ili nalog za pritvaranje, minimalno više od šest mjeseci.
- 56 Članak 6. stavak 1. Strazburške konvencije predviđa da će svaka stranka „usvojiti zakonodavne i druge mjere” nužne da bi kao kaznena djela u svoje interno zakonodavstvo uvela djela nabrojena u toj odredbi, ako su počinjena s umišljajem. Djelo pranja prihoda iz članka 6. stavka 1. točke (a) Strazburške konvencije u biti je isto kao i ono iz članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2005/60.
- 57 Članak 6. stavak 2. točka (b) Strazburške konvencije daje strankama mogućnost da predvide da se povrede iz stavka 1. tog članka 6. ne primjenjuju na počinitelje glavnog kaznenog djela. Kao što to proizlazi iz Izvješća s objašnjenjima te konvencije, ta odredba uzima u obzir činjenicu da u određenim državama, na temelju temeljnih načela njihova nacionalnog kaznenog prava, osoba koja je počinila glavno kazneno djelo nije počinila dodatno kazneno djelo pranjem prihoda nastalog od tog kaznenog djela.
- 58 Iz toga slijedi da je na dan donošenja Direktive 2005/60 kažnjivost radnji iz njezina članka 1. stavka 2. točke (a) u pogledu počinitelja glavnog kaznenog djela, sa stajališta Strazburške konvencije, bila dopuštena, ali su države članice imale mogućnost da ne predvide takvu kažnjivost u svojem kaznenom pravu. Osim toga, isti zaključak primjenjuje se na Varšavsku konvenciju, čiji članak 9. stavak 2. točka (b) propisuje da se može predvidjeti da se povrede iz stavka 1. tog članka 9. ne primjenjuju na počinitelje glavnog kaznenog djela.

- 59 Direktiva 2005/60 – koja u članku 1. stavku 1. predviđa obvezu država članica da zabrane određene radnje koje čine pranje novca a da pritom ne propisuju sredstva za provedbu takve zabrane i koja u članku 1. stavku 2. točki (a) definira pranje novca na način koji omogućava, ali ne nalaže kažnjivost radnji iz te odredbe u pogledu počinitelja kaznenog djela – ostavlja stoga na izbor državama članicama da odluče treba li primijeniti takvu kažnjivost u okviru prijenosa te direktive u svoje nacionalno pravo.
- 60 Ta je činjenica potvrđena, s jedne strane, u uvodnoj izjavi 5. Direktive 2005/60, prema kojoj ta direktiva mora biti „usklađena” s preporukama FATF-a, kako su revidirane i proširene u 2003. Međutim, kako je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 45. svojeg mišljenja, prema prvoj od tih preporuka FATF-a, države mogu propisati da se kazneno djelo pranja novca ne primjenjuje na osobe koje su počinile predikatno kazneno djelo ako to zahtijevaju temeljna načela njihova nacionalnog prava.
- 61 S druge strane, kako je to iznio nezavisni odvjetnik u točki 41. svojeg mišljenja, u članku 5. Direktive 2005/60 izričito se navodi da, s ciljem sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma, države članice mogu donositi ili držati na snazi strože odredbe u području koje obuhvaća ta direktiva. Taj članak, koji se nalazi u poglavlju I. te direktive, pod naslovom „Predmet, djelokrug i definicije”, primjenjuje se na sve odredbe u području koje je uređeno tom direktivom kako bi se spriječilo pranje novca i financiranje terorizma (vidjeti u tom smislu presudu od 10. ožujka 2016., *Safe Interenvíos*, C-235/14, EU:C:2016:154, t. 78.).
- 62 Također valja istaknuti da je, kao što to proizlazi iz uvodnih izjava 1. i 11. Direktive 2018/1673, njezin cilj boriti se protiv pranja novca sredstvima kaznenog prava te državama članicama nalaže obvezu da osiguraju da određene vrste aktivnosti pranja novca budu kažnjive i kad ih je počinio počinitelj kriminalne aktivnosti kojom je ta imovina stečena.
- 63 Članak 3. stavak 5. Direktive 2018/1673 doista predviđa da države članice trebaju poduzimati potrebne mjere kako bi osigurale da je postupanje iz članka 3. stavka 1. točke (a) kažnjivo kao kazneno djelo kad su počinitelji osobe koje su počinile kriminalnu aktivnost kojom je imovina stečena ili su sudjelovale u toj aktivnosti.
- 64 Međutim, važno je napomenuti da opis ponašanja iz članka 3. stavka 1. točke (a) Direktive 2018/1673 odgovara opisu ponašanja iz članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2005/60.
- 65 Stoga je samo Direktivom 2018/1673, čiji je rok za prenošenje istekao 3. prosinca 2020., uvedena obveza za države članice, koja proizlazi iz prava Unije, da u pogledu počinitelja glavnog kaznenog djela inkriminiraju konverziju ili prijenos imovine koja je stečena kriminalnom aktivnošću, u svrhu skrivanja ili prikrivanja nezakonitog podrijetla imovine ili pomaganja bilo kojoj osobi koja sudjeluje u počinjenju takve aktivnosti u izbjegavanju pravnih posljedica njezina djelovanja.
- 66 Slijedom toga, iz normativnog konteksta Direktive 2005/60 proizlazi da joj se ne protivi to da država članica prenese članak 1. stavak 2. točku (a) Direktive 2005/60 u svoje nacionalno pravo na način da u pogledu počinitelja glavnog kaznenog djela predvidi kažnjivost kaznenog djela pranja novca, u skladu sa svojim međunarodnim obvezama i temeljnim načelima svojeg nacionalnog prava.
- 67 Takav zaključak potvrđuje cilj Direktive 2005/60.

- 68 Naime, Sud je u tom pogledu presudio da je glavni cilj Direktive 2005/60 sprečavanje korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma, kao što to proizlazi kako iz naziva i uvodnih izjava tako i iz okolnosti da je donesena u međunarodnom kontekstu kako bi se u Uniji primjenjivale i učinile obvezujućima preporuke FATF-a (vidjeti presudu od 4. svibnja 2017., El Dakkak i Intercontinental, C-17/16, EU:C:2017:341, t. 32. i navedenu sudsku praksu).
- 69 Odredbe Direktive 2005/60 stoga su pretežno preventivne naravi, s obzirom na to da se njima nastoje utvrditi, u skladu s pristupom utemeljenim na riziku, preventivne i odvraćajuće mjere borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma kao i očuvanja dobrog funkcioniranja i integriteta financijskog sustava. Cilj je tih mjera sprečavanje tih aktivnosti ili barem njihovo ograničavanje, koliko je to moguće, postavljanjem u tu svrhu zapreka peračima novca i osobama koje financiraju terorizam u svim mogućim stadijima tih aktivnosti (presuda od 17. siječnja 2018., Corporate Companies, C-676/16, EU:C:2018:13, t. 26.).
- 70 Međutim, iako, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 1. Direktive 2005/60, ona predstavlja „preventivni napor putem financijskog sustava”, koji dopunjuje pristup koji se temelji na kaznenom pravu, njezino prenošenje u nacionalno pravo, time što predviđa da radnje koje čine pranje novca iz članka 1. stavka 2. te direktive predstavljaju kaznena djela, učinkovito doprinosi borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma te očuvanju dobrog funkcioniranja i integriteta financijskog sustava te je stoga u skladu s njezinim ciljevima.
- 71 Kažnjivost kaznenog djela pranja novca u pogledu počinitelja glavnog kaznenog djela također je u skladu s ciljevima Direktive 2005/60, s obzirom na to da, kao što je to nezavisni odvjetnik u biti istaknuo u točki 43. svojeg mišljenja, ona može otežati unošenje sredstava stečenih kaznenim djelom u financijski sustav i tako pridonosi osiguravanju dobrog funkcioniranja unutarnjeg tržišta.
- 72 Slijedom toga, uzimajući u obzir tekst članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2005/60, normativni kontekst u kojem se ona nalazi kao i cilj koji se njome želi postići, članak 1. stavak 2. točku (a) navedene direktive treba tumačiti na način da mu se ne protivi to da država članica prenese tu odredbu u svoje nacionalno pravo predviđajući kažnjivost kaznenog djela pranja novca u pogledu počinitelja glavnog kaznenog djela. Isti zaključak primjenjuje se na članak 1. stavak 3. točku (a) Direktive 2015/849, s obzirom na to da je ta direktiva u tom pogledu samo zamijenila članak 1. stavak 2. točku (a) Direktive 2005/60 a da pritom nije donijela nikakvu bitnu izmjenu.
- 73 Budući da se sud koji je uputio zahtjev u biti pita o opasnosti od nesukladnosti takvog tumačenja s obzirom na načelo *ne bis in idem*, važno je podsjetiti na to da se, na temelju članka 51. stavka 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), njezine odredbe odnose na institucije Unije i države članice kada provode pravo Unije.
- 74 Također valja podsjetiti na to da je načelo *ne bis in idem* propisano u članku 4. Protokola br. 7 uz EKLJP i u članku 50. Povelje, koji određuje da se „[n]ikome ne može ponovno suditi niti ga se može kazniti u kaznenom postupku za kazneno djelo za koje je već pravomoćno oslobođen ili osuđen u Uniji u skladu sa zakonom”.
- 75 Iako temeljna prava iz EKLJP-a kao opća načela predstavljaju dio pravnog poretka Unije, a što potvrđuje i članak 6. stavak 3. UEU-a, te iako članak 52. stavak 3. Povelje određuje da u njoj sadržana prava koja odgovaraju pravima sadržanima u EKLJP-u imaju jednako značenje i opseg primjene kao i ona iz spomenute konvencije – navedena konvencija nije pravni instrument koji formalno predstavlja dio pravnog poretka Unije jer joj Unija nije pristupila. Objašnjenja koja se

- odnose na članak 52. Povelje navode da je namjena stavka 3. tog članka osiguranje potrebne sukladnosti između Povelje i EKLJP-a, „bez štetnog učinka na autonomiju prava Unije i Suda Europske unije” (presuda od 20. ožujka 2018., *Garlsson Real Estate i dr.*, C-537/16, EU:C:2018:193, t. 24. i 25. i navedena sudska praksa).
- 76 Prema tomu, postavljeno pitanje treba ispitati s obzirom na temeljna prava zajamčena Poveljom i posebno njezin članak 50. (presuda od 20. ožujka 2018., *Garlsson Real Estate i dr.*, C-537/16, EU:C:2018:193, t. 26. i navedena sudska praksa).
- 77 Iz samog teksta članka 50. Povelje proizlazi da on zabranjuje ponovno suđenje u kaznenom postupku istoj osobi ili ponovno kažnjavanje u kaznenom postupku iste osobe za isto kazneno djelo (presude od 5. travnja 2017., *Orsi i Baldetti*, C-217/15 i C-350/15, EU:C:2017:264, t. 18. i od 20. ožujka 2018., *Garlsson Real Estate i dr.*, C-537/16, EU:C:2018:193, t. 36.).
- 78 Kada je riječ osobito o zabrani suđenja osobi za isto kazneno djelo (uvjet „idem”) prema sudskoj praksi Suda, mjerodavni kriterij za ocjenjivanje postojanja istog kaznenog djela jest kriterij jednakosti materijalnih činjenica, shvaćen kao postojanje niza međusobno neraskidivo povezanih konkretnih okolnosti koje su dovele do konačnog oslobađanja ili osuđivanja određene osobe. Tako članak 50. Povelje zabranjuje, dakle, da se za iste radnje izrekne više sankcija kaznene naravi u različitim postupcima vođenima u tu svrhu (vidjeti presude od 20. ožujka 2018., *Menci*, C-524/15, EU:C:2018:197, t. 35. i od 20. ožujka 2018., *Garlsson Real Estate i dr.*, C-537/16, EU:C:2018:193, t. 37. i navedenu sudsku praksu).
- 79 Kako bi se odredilo postoji li takav skup konkretnih okolnosti, nadležna nacionalna tijela trebaju utvrditi predstavljaju li materijalne činjenice dvaju postupaka niz činjenica koje su neodvojivo povezane vremenski, prostorno i s obzirom na predmet (vidjeti po analogiji presude od 18. srpnja 2007., *Kraaijenbrink*, C-367/05, EU:C:2007:444, t. 27. i od 16. studenoga 2010., *Mantello*, C-261/09, EU:C:2010:683, t. 39. i navedenu sudsku praksu).
- 80 Nadalje, pravna kvalifikacija radnji u nacionalnom pravu i zaštićeni pravni interes nisu relevantni za utvrđivanje postojanja istog kaznenog djela jer se opseg zaštite priznate člankom 50. Povelje ne smije razlikovati ovisno o pojedinoj državi članici (presude od 20. ožujka 2018., *Menci*, C-524/15, EU:C:2018:197, t. 36. i od 20. ožujka 2018., *Garlsson Real Estate i dr.*, C-537/16, EU:C:2018:193, t. 38.).
- 81 Stoga valja smatrati da se članku 50. Povelje ne protivi to da se počinitelj glavnog kaznenog djela kazneno progoni zbog kaznenog djela pranja novca iz članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2005/60 ako djela koja dovode do kaznenog progona nisu identična onima koja čine glavno kazneno djelo, pri čemu istovjetnost tih materijalnih činjenica treba ocijeniti s obzirom na kriterij naveden u točkama 78. do 80. ove presude.
- 82 Međutim, kao što je to nezavisni odvjetnik u biti istaknuo u točkama 52. i 53. svojeg mišljenja, pranje novca u smislu članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2005/60, a osobito konverzija ili prijenos imovine, kada se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti, radi utaje ili prikrivanja nedopuštenog porijekla imovine, sastoji se od djelovanja koje je različito od djelovanja koje čini glavno kazneno djelo, čak i ako to pranje novca čini počinitelj tog glavnog kaznenog djela.

- 83 Konačno, valja podsjetiti na to da u okviru primjene članka 29. stavka 1. točke (a) Zakona br. 656/2002 sud koji je uputio zahtjev mora osigurati da načelo *ne bis in idem* kao i sva mjerodavna načela i temeljna prava zajamčena Poveljom osobama kojima se sudi u glavnom postupku budu poštovana (vidjeti u tom smislu osobito presude od 8. rujna 2015., Taricco i dr., C-105/14, EU:C:2015:555, t. 53. i od 5. lipnja 2018., Kolev i dr., C-612/15, EU:C:2018:392, t. 68.), osobito načelo zakonitosti kaznenih djela i kazni (presuda od 5. prosinca 2017., M. A. S. i M. B., C-42/17, EU:C:2017:936, t. 52.) i razmjernosti kazni iz članka 49. Povelje.
- 84 U glavnom je postupku na sudu koji je uputio zahtjev da ispita primjenjivost članka 50. Povelje i, na temelju toga, da provjeri je li glavno kazneno djelo bilo predmet pravomoćne kaznene presude kojom se izriče oslobađajuća presuda ili osuda njegova počinitelja. U ovom je slučaju na sudu koji je uputio zahtjev da ispita predstavlja li doista obustava kaznenog postupka koji se odnosi na glavno kazneno djelo pravomoćnu kaznenu presudu.
- 85 Kako bi se zajamčilo poštovanje članka 50. Povelje, na tom je sudu da provjeri jesu li materijalne činjenice koje čine glavno kazneno djelo, odnosno utaju poreza, istovjetne onima za koje se vodi postupak protiv osobe LG na temelju članka 29. stavka 1. točke (a) Zakona br. 656/2002, uzimajući u obzir pojašnjenja navedena u točkama 78. do 80. ove presude. Povreda načela *ne bis in idem* bila bi isključena ako se utvrdi da činjenice koje su dovele do kaznenog progona protiv osobe LG zbog pranja novca pokrenutog na temelju članka 29. stavka 1. točke (a) Zakona br. 656/2002 nisu istovjetne onima koje čine glavno kazneno djelo porezne utaje, što, čini se, proizlazi iz spisa kojim Sud raspolaže.
- 86 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti da članak 1. stavak 2. točku (a) Direktive 2005/60 treba tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalni propis koji predviđa da kazneno djelo pranja novca u smislu te odredbe može počinuti počinitelj kriminalne aktivnosti kojom je stečen predmetni novac.

Troškovi

- 87 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

Članak 1. stavak 2. točku (a) Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma treba tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalni propis koji predviđa da kazneno djelo pranja novca u smislu te odredbe može počinuti počinitelj kriminalne aktivnosti kojom je stečen predmetni novac.

Potpisi